

Høyring av verneplan for skog

Høgfjell naturreservat, Nissedal kommune

Død ved av lauv og gran fra nordre del av kjerneområdet

Foto: Maria K. Hertzberg

**Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark
Oktober 2024**

Innhald	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Heimelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanen sitt omfang.....	7
6. Faktaark.....	8
7. Framlegg til verneforskrift.....	13

Vedlegg: Vernekart er lagt ved høyringa som eige vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark sender med dette på høyring framlegg til vern av Høgfjell naturreservat i Nissedal kommune.

Bakgrunnen for framlegget er eit tilbod frå grunneigarane i området om frivillig vern av skog. Tilbodet kom inn 8. juni 2020 gjennom AT Skog. Det er gjort registreringar av naturverdiane i området i 2020 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legg opp til ei vidareføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, mellom anna auka frivillig skogvern. Under handsaminga av meldinga bad Stortinget regjeringa sette mål om vern av både offentleg eigd skog og frivillig vern av privateigd skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglege evalueringar som ligg til grunn for prioriteringane i skogvernarbeidet er «Evaluering av skogvernet i Norge», NINA rapport 54/2002, «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010 og «*Evaluering av norsk skogvern i 2016*», NINA rapport 1352/2017. Dette arbeidet er samtidig eit viktig bidrag til å nå [FNs berekraftsmål 15](#) som har som mål å verna, gjenoppretta og fremje berekraftig bruk av økosystem, sikre berekraftig skogforvaltning, nedkjempe ørkenspreiing, stanse og reversere landforringing samt stanse tap av artsmangfold.

Ved frivillig skogvern gir grunneigarane fylkesmennene tilbod om vern av aktuelle område. Det blir gjort naturfaglege registreringar og utarbeidd skogtakster for dei områda der det trengst. På grunnlag av tilbod og dei naturfaglege registreringane utarbeider Statsforvaltaren forslag til avgrensing av verneområdet. På grunnlag av tilbod og mal for verneforskrift for naturreservat utarbeider Statsforvaltaren forslag til verneforskrift som blir sendt til grunneigarane for kommentarar. Miljødirektoratet utpeikar ein skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneigarane eller grunneigarane sin representant. Ved semje blir det utarbeidd avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensing av verneområdet blir avklart.

Det vanlege er at når staten og grunneigar er einige om desse punkta vil området gjennomgå vanleg sakshandsaming i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneigar kan melding og høyring av verneforslag likevel gjennomførast før avtale er signert. Frå avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjeld ei vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtaket er fatta.

3. Heimelsgrunnlag

Vern av spesielle område eller førekomstar skjer i medhald av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt heimel for oppretting av ulike vernekategoriar. Vernekategorien naturreservat, som er det strengaste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli bruka for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om oppretting av naturreservat vert gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfoldloven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,

b) representerer en bestemt type natur,

c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,

- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Høgfjell naturreservat vart meldt 13. desember 2023 med namnet Høgefjell, og frist for fråseegner var 1. februar 2024. Statsforvaltaren melde oppstart på verneprosess for 11 områder i same brev. Det kom inn følgjande merknader til oppstartsmeldinga:

Landbruksdirektoratet (brev dagsett 19.12.2023) uttaler følgjande:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Bane NOR (brev dagsett 11.01.2024) uttalar følgjande:

«De varslede verneområdene berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev dagsett 11.01.2024) uttalar følgjande:

NVE kan ikke se noen energiinteresser innenfor Høgefjell, Tiurkollen, Bratterudskog (utv.), Nesfjellet, Fjellstufjellet (utv.), Sprena og Granasnekollen. NVE ber områdekonsesjonærer Telemark Nett, Lede AS, Stannum AS, Everket AS om å kommentere vernene med tanke på deres eksisterende og fremtidige prosjekter. Vi ber nettselskapene om å uttale seg, selv i tilfeller uten konflikt. Vi ber statsforvalter om å sende verneforslag på høring også til Telemark Nett, Everket AS og Vest-Telemark kraftlag AS. Lede står allerede på adresseliste til høringen.

Lede AS (brev dagsett 16.01.2024) uttalar følgjande:

«Av de 11 områdene det er varslet oppstart av verneprosess for, er det kun ett område som ligger i nærheten av eksisterende elektrisk anlegg som driftes av Lede. Dette området omtales i varselet som Rollagåsen i Tinn kommune.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev dagsett 17.01.2024) uttaler følgjande:

«Høgefjell, Tiurkollen, Bratterud, Rollagåsen, Nesfjellet, Fjellstulfjellet, Mælestauljuvet, Bandaksliane og Bjørnøya i kommunene Nissedal, Skien, Tinn, Seljord, Notodden, Kviteseid og Larvik

DMF kan ikke se at det foreslåtte vernet kan få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift innenfor disse områdene. Her har vi derfor ingen merknader.»

Språkrådet (brev dagsett 22.01.2024) uttalar følgjande:

«Språkrådet har bedd om at det blir gjennomført namnesak for det primære fjellnamnet. (Statsforvaltaren skal ha fått ein kopi av det aktuelle namnesaksbrevet. Det vart sendt til Kartverket 4. januar i år.) Statsforvaltaren bør venta med å fastsetja områdenamnet til det er gjort eit vedtak i primærnamnsaka.»

Forsvarsbygg (brev dagsett 31.01.2024) uttalar følgjande:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess for 11 skogområder i Vestfold og Telemark. Det gjelder oppstart av verneprosess for områdene Høgefjell, Turkollen, Nesfjellet, Mælestauljuvet, Bjørnøya, Sprena, Granasneskollen og utvidelse av eksisterende naturreservat for Bratterudskog, Rollagåsen, Fjellstulfjellet og Bandaksliane. Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.»

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for de nye områdene.»

Kartverket (brev dagsett 01.08.2024) uttaler følgende:

*«Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av fylgjande stadnamn i Nissedal kommune: **Høgfjell***

Vedtaket er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Namnesaka vart teken opp av Språkrådet i samband med sak som gjeld eit verneområde i Nissedal kommune, jf. brev av 04.01.2024. Namnesaka vart reist for å fastsetja rett skrivemåte for offentleg bruk.

I samsvar med lov om stadnamn § 4 første ledd, dei utfyllande reglane punkt 2 og 6, dei samstemte ønska i høyringsfråsegnene, og tilrådinga frå Språkrådet, fastset Kartverket skrivemåten Høgfjell.»

Død ved av ulike treslag og i ulike nedbrytningsstadier

Foto: Maria K. Hertzberg

STATSFORVALTARENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjeld innspelet frå Landbruksdirektoratet, så vil vi kommentere at området som er planlagt verna ikkje har støl/seterområde, men skulle det vera aktuelt med beitedyr er det tatt høgde for det og dei andre innspela i verneforskrifta, jf. § 4 bokstav e og g, § 6 bokstav a, § 7 bokstav d og f.

Når det gjeld merknaden frå Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har teke omsyn til unntak for militær operativ verksemd og omsynet til militær luftoperativ verksemd i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

Når det gjeld innspelet frå Språkrådet og Kartverket, så vil vi kommentere at vedtaket er tatt til etterretning, og området no har fått namnet Høgfjell.

Vidare sakshandsaming

Verneforslaget med skildring av området, vernekart og forslag til verneforskrift blir sendt på ei felles sentral og lokal høyring med **frist 20. desember 2024**. Føremålet med høyringa er å få fram opplysningar om interesser som kan bli råka av det planlagde vernet.

Etter høyringa vil Statsforvaltaren summere opp innkomne fråsegner, kommentere desse og utarbeide ei tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil etter dette lage innstilling til Klima- og miljødepartementet og vedtak om vern blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanen sitt omfang

Namn	Kommune	Tal på grunneigarar	Totalareal	Verneverdi
Høgfjell naturreservat	Nissedal	2	501 daa	(**) regional

Barlind (VU) finnes fleire stader i verneforslaget. Foto: Maria K. Hertzberg

6. Faktaark

LOKALITET:	Høg fjell
KOMMUNE:	Nissedal
FYLKE:	Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	501 daa
HØGDE OVER HAVET:	Ca. 305 - 730 m.o.h. (verneforslag)
EIGEDOMAR:	Gnr./bnr.: 31/4 og 31/11

Faktaarket for tilbudsområdet Høg fjell er skrivne på *bokmål* frå kartleggarane sin side, og vi har ikkje endra dette til nynorsk. All tekst i dette kapitelet, utanom det vi har lagt til, er difor på bokmål. Enkelte avsnitt er redigert noko for å avgrensa lange tekstar.

Feltarbeid

Området er undersøkt i september 2020. Tilbudsarealet anses som godt nok undersøkt for å kunne presentere en nær optimal avgrensing av verneverdig areal innenfor de gitte arbeidsgrensene, og for å kunne foreta en rimelig sikker verdivurdering av området i henhold til gjeldene metodikk. Årstiden for feltarbeidet var gunstig med hensyn til kartlegging av alle ettersøkte organismegrupper (karplanter, moser, lav og jord- og vedboende sopp).

Tidligere undersøkelser

Det er i 2003 avgrenset en naturtypelokalitet (BN00020829) med rik edelløvskog (B-verdi). Det er ikke kartlagt MIS-livsmiljøer/nøkkelbiotoper innenfor området (NIBIO 2020) og heller ingen rødliste- eller signalarter (Artskart 2020).

SKILDRING AV OMRÅDET

Topografi

Lokaliteten består av sør-, sør-øst- og østvendte bratte lisider fra 292 moh. til det litt slakere hellende terrenget av Høgfjellet på 772 moh.

Geologi

Øvre deler av området består i hovedsak av amfibolitt, amfibolgneis og metagabbro. Nedre deler av området består av granittisk gneis, granitt og granodioritt. Løsmassene i øvre deler av området består av et tynt humusdekke med mye bart fjell, midtre partier ned lisen består av et usammenhengende dekke av morenemateriale med varierende tykkelse og nedre partier består av et tykkere og sammenhengende morenedekke og et lite parti med breelavsetninger.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk, vegetasjonssone: sørboreal 40% (ca 330daa) boreonemoral 20% (ca 170daa) mellomboreal 20% (ca 170daa) nordboreal 20% (ca 170daa). Området ligger i overgangssonen mellom sørboreal 40% (ca. 330daa), boreonemoral 20% (ca. 165daa.), mellomboreal 20% (ca. 165daa.) og nordboreal 20% (ca. 165daa.)

Lokaliteten omfatter de øst- og sør-østvendte lisidene ned fra Høgfjellet ca. 300 m nord-vest for Naurak i Nissedal kommune. Det avgrensede verneforslaget utgjør kun en mindre del av undersøkelsesområdet, og omfatter kun arealer som strekker seg ned mot Naurak og Nisser i øst.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Øvre deler av undersøkelsesområdet består av skrinn bærlyng- og lyngfuruskog som går over til blåbærskog med dominans av gran og bærlyngskog med en blanding av furu og gran og stedvis dominans av furu. I små partier er det innslag av rikere vegetasjonstyper fra svak lågurt- med arter som liljekonvall, teiebær og markjordbær, til lågurtvegetasjon med arter som blant annet kranskonvall, firblad, hengeaks, blåknapp og myske. Her forekommer også partier med den rødlistede naturtypen frisk rik edellauvskog (NT) med ren alm-lindeskog på blokkmark hvor alm dominerer, små partier med lågurt-edellauvskog (VU) med lågurt-hasselkratt og mindre partier med blandingsskog med spisslønn, lind, hassel, rogn, osp, gran og furu. Mye av arealet i det undersøkte området er på middels til høy bonitet.

De øvre delene av området opp mot Høgfjellet består av skrinn gammel furuskog. Nedover lisen består området av gammel skog i varierende alder. Store partier består av fleraldret skog som stedvis har mye død ved, særlig av gran og osp med middels kontinuitet. I edelløvslogen under bergrota er det grov alm og lind og stedvis mye død ved. Disse områdene har et urørt preg og er lite påvirket av hogstinngrep og er inkludert i kjerneområde 1. Det er også små partier med eldre strukturefattig skog på høy bonitet og med lite død ved. Nederst i lia i øst og sør-øst forekommer det større partier med ung skog av hkl 3 og 4 hvor det også er spredt med død ved av gran og osp av middels dimensjon. Av eldre gran og furu ble alder målt til mer enn 150 år i de minst påvirkede områdene. Sør-vest i det undersøkte området er det en bratt sør-vestvendt lise med gammel blandingsskog med gran, furu og osp og med gadd og læger av furu og gran, dette området ble kun observert med kikkert.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er mellom anna såkalla «raudlista» artar omtalt. Det er artar som er sjeldne og som er gitt ulik status etter kor stor fare det er for utrydding. Status er henta frå Norsk Raudliste for artar 2015 (som var gjeldande i 2019) frå Artsdatabanken og frå Norsk Raudliste for naturtypar 2018. EN = sterkt trua, VU = sårbar, og NT = nær trua, der «sterkt trua» er meir sjeldan enn «nær trua».

Kjerneområde 1 består av gammel granskog med utforminga gammel lavlandsgranskog (80%) med en andel alm-lindeskog (10%) og gammel lavlandsfuruskog (10%). Det forekommer også små partier med lågurt-hasselkratt. Alm-lindeskog omfattes av den rødlistede naturtypen frisk rik edellauvskog (NT) og lågurt-hasselkratt omfattes av lågurdellauvskog (VU) iht. gjeldende rødliste for naturtyper.

Lokaliteten består av gammel skog i varierende alder. Store partier består av fleraldret skog som stedvis har mye død ved, særlig av gran og osp med middels kontinuitet. I edelløvslogen under bergrota er det grov alm og lind og stedvis mye død ved. Disse områdene har et urørt preg og er lite påvirket av hogstingrep. Det er også små partier med eldre strukturfattig skog på høy bonitet og med lite død ved.

Kjerneområdet er relativt stort sammenlignet med det totale arealet i verneforslaget.

Mye gammelskogselementer og stort areal med rik edellauvskog og gammel granskog gjør at kjerneområde 1 vurderes som *svært viktig (A-verdi)*.

Foruten alm (VU) og barlind (VU) ble det gjort funn av 8 rødlistede arter knyttet til gammel gran- og furuskog og gammel frisk rik edelløvskog med kontinuitet i død ved. Klengekjuke (VU), rosenkjuke (NT), gubbeskjegg (NT), svartsonekjuke (NT), blanknål (NT) og furuskjell (NT) ble funnet på død ved og på eldre trær i gammel gran- og furuskog. Almekullsopp (NT) på død ved av alm og bleikdoggnål (NT) på gammel alm ble funnet i edelløvslogen. I tillegg ble det gjort funn av signalarten lungenever på flere løvtrær og spor etter furasjerende tretåspett på gran (ringer). Edvartsen, E. (2004) skriver om funn av minst 30 barlinder med diameter på mer enn 0,2 meter og høyde på opp mot 10 meter. Det er et høyt potensial for krevende arter knyttet til død ved og hule edelløvtrær, samt markboende sopp på lågurtmark med lind og hassel.

Området Høgfjell vurderes samlet som **regionalt viktig (**)**.

Området med lavereliggende gammel granskog avgrenset som naturtype med A-verdi er over 100 dekar. Det er også noe verdifull alm-lindeskog. Lokaliteten oppnår *derfor høy mangeloppfyllelse* på mangelnaturtyper. Området har en del arealer som er lavereliggende, har biologisk gammel skog over 250 daa og ca. 100 daa høyproduktiv skog. Området oppnår *derfor høy mangeloppfyllelse* på generelle mangler. Samlet oppnår området *høy mangeloppfyllelse*, men dog med forholdsvis begrensede arealer.

Almekullsopp på låg av alm. Foto: Joachim Restad

FØREMÅL

Føremålet med forskrifta er å bevare eit område som representerer ein bestemd type natur i form av gammal låglandsbarskog, frisk edellauvskog og lågurtedellauvskog i sørboreal sone. Området har særskilt betydning for biologisk mangfald på grunn av høg førekomst av gamle tre og daud ved, med funn av fleire sjeldne og trua artar av karplantar, sopp og lav.

ANDRE INTERESSER

Ingen kjende.

TEKNISKE INNGREP

Det går en gammel sti igjennom den austre delen av verneforslaget.

PLANSTATUS

Reguleringsformål: Området er satt av til skogbruk

MERKNADER

Ingen merknader.

FORVALTNINGSMYNDE

Forvaltningsstyresmakta blir fastsett gjennom verneforskrifta ved vernevedtak.

Forvaltningsstyresmakta er i dei fleste verneområder lagt til Statsforvaltaren, men dersom kommunen ønsker delegert forvaltningsmynde for verneområder i sin kommune kan de få det.

Det stillast visse krav til slik delegering:

- Verneområdet ligg i sin heilhet innanfor kommunen sine grenser.
- Kommunen har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å forvalte området.
- Dersom kommuner som ikkje tidligare har hatt forvaltningsmynde for verneområder ønskjer å overta forvaltningsmynde må dei takke ja til alle verneområde i kommunen. Kommunen får ikkje forvaltningsmynde for Ramsarområder eller områder som forvaltast av nasjonalpark-/verneområdestyrer.
- Ansvarer som forvaltningsmynde innebærer at kommunen sjølv må avsette nødvendige ressursar til administrasjon og sakshandsaming.
- Kommunen kan søkje om økonomiske midlar til skjøtsel og andre forvaltningstiltak for å ta vare på naturverdiane i verneområda, innanfor dei rammer som kvart år blir fastsett av Stortinget.

Dersom kommunen ønskjer forvaltningsmynde for foreslått naturreservat og andre aktuelle verneområder i eigen kommune, ber vi difor om tilbakemelding på dette innan høyringsfristen. Får vi ikkje tilbakemelding, legges det til grunn at kommunen ikkje ønskjer å overta forvaltinga av områda.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGAR

Tabellen viser skogbruksopplysningar for tilbodsområdet.

Namn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Anna areal i daa				Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Annet	Vatn		m ³ /daa	m ³
Høgfjell naturreservat	506	112	93	244	449	0	57	0		0,30	10195

Skogbruksopplysningane er levert av AT Skog. Dataene er foreløpige og kan bli endret.

LITTERATUR

Restad, J. og Hertzberg, M. 2021. Naturverdier for lokalitet Naurak, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. BioFokus.

7. Framlegg til verneforskrifter

Kommentarar til forskrifta

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangement eller andre større arrangement er forbode.

Definisjon på større arrangement har tidlegare vore om lag 30 deltakarar. I samsvar med den nye malen for forskrifter frå Miljødirektoratet er det ikkje gitt nokon eksakt definisjon på kva som blir rekna som større arrangement. Både type arrangement og tal deltakarar kan ha betydning.

Som utgangspunkt vil idrettsarrangement og konsertar – eller liknande - bli omfatta. Føresegna er ikkje meint å regulere ordinær turverksemd i grupper, og felles turar og felles treningar med vidare blir dermed ikkje omfatta av forbodet. Utsetting av turposter og liknande blir heller ikkje rekna som arrangement, men kan rammes av forbodet mot midlertidige innretningar.

Forskriftsmalen har i § 7 ein særskilt føresegn om dispensasjon som opnar for å gi løyve til aktivitetar nemnd i denne. Ut frå verneformålet for det enkelte området kan det vurderast konkrete unntak eller tilpassingar til disse føresegnene, for eksempel særskilt unntak for turorienterings- eller kjentmannspostar. Er det fleire deltakarar må det søkjast om dispensasjon, og da kan forvaltningsstyremakta vurdere dette i samsvar med til § 7 bokstav g.

Merking, rydding og vedlikehald av eksisterande stiar, løyper og gamle ferdselsvegar.

Vedlikehald som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stiar og vegar kan gjerast utan søknad. Vindfall som måtte bli liggjande over stiar kan kappes og leggst til side, normalt vil dette kunne gjerast av grunneigar eller oppsyn. Det kan etter søknad gjevast dispensasjon etter § 7 bokstav e til rydding og vedlikehald av eksisterande stiar, løyper og gamle ferdselsvegar. Dette er ein standard regel vi har med i alle verneforskrifter, og som kan nyttast dersom det viser seg å vera stiar ein *ikkje har kjent til* ved vernet.

Motorferdsel.

Motorferdsel er forbode etter § 5 bokstav a. Det er nokre generelle unntak i § 6 og det kan gjevast dispensasjon etter søknad etter reglane i § 7. I tillegg gjeld lov om motorferdsel i utmark, det vil seia at kommunen og grunneigar må gje løyve til motorferdsel på vanleg måte.

Bruk av sykkel, hest og riding.

Friluftsløven opnar for sykling, riding og anna bruk av hest på veier og stiar i utmarka. I høyringsforslaget vil vi følgje friluftsløvens føresegn. Jf. føresegnet i § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er vanleg at det er opna for brenning av bål i store reservat. Ein må då nytte tørrkvist eller ved ein har med seg, ein kan ikkje felle eller hogge opp daude tre.

Forslag til forskrift om vern av Høgfjell naturreservat i Nissedal kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsett ved kongeleg resolusjon med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremma av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (føremål)

Føremålet med forskrifta er å bevare eit område som representerer ein bestemd type natur i form av gammal låglandsbarskog, frisk edellauvskog og lågurtedellauvskog i sørboreal sone.

Området har særskilt betydning for biologisk mangfald på grunn av høg førekomst av gamle tre og daud ved, med funn av fleire sjeldne og trua artar av karplantar, sopp og lav.

Det er ei målsetting å behalde verneverdiane i mest mogleg urörd tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet omfattar følgjande gnr./bnr.: Nissedal kommune: 31/4 og 31/11.

Naturreservatet dekker eit totalareal på ca. 501 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet20xx. Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart blir oppbevart i Nissedal kommune, hos Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernereglar)

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som går fram av føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a. Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp medrekna lav eller delar av desse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
- b. Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødig forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
- c. Det må ikkje setjast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som til dømes oppføring av bygningar, anlegg, gjerde og andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller anna form for forureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske utryddingsmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.
- e. Brenning av bål er forbode.

§ 4. (generelle unntak frå vernereglane)

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldande lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk
- d. beiting

- e. vedlikehald av eksisterande sti vist på vernekartet i samsvar med standard på vernetidspunktet
- f. oppsetting av mellombelse, mobile jakttårn for storviltjakt
- g. utsetting av saltstein
- h. forsiktig rydding av småbuskar og kvist i samband med storviltjakt

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel på land er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, riding og bruk av hest er forbode utanom eksisterande vegar og stiar.

§ 6. (generelle unntak frå reglane om ferdsel)

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsverksemd, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er bestemt av forvaltningsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for

- a. naudsynt motorferdsel for uttransport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som nyttast skal vere skånsamt mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring
- b. naudsynt uttransport av felt elg og hjort med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvaret sine luftfartøy

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje dispensasjon til:

- a. istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av kulturminne
- b. tiltak i samband med forvaltning av vilt
- c. naudsynt uttransport av felt storvilt med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nemnd i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehald av gjerder
- e. merking og rydding av nye stiar
- f. hogst av etablerte plantefelt
- g. avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar som nemnt i § 3 bokstav d
- h. øvingskøyring for føremål nemnt i § 6 første ledd
- i. naudsynt motorferdsel i samband med aktivitetar etter § 4 bokstav d og g, og § 7 bokstav a, b, d og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strid mot formålet med vernet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta bestemmer, kan setje i verk tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltingsplan)

Det kan utarbeidast forvaltingsplan med nærare retningsliner for forvaltning av naturreservatet. Forvaltingsplanen kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltingsstyresmakt)

Miljødirektoratet fastset kven som skal vere forvaltingsstyresmakt etter denne forskrifta. Miljødirektoratet kan delegere styresmakta til kommunar som samtykker til det.

§ 12. (iverksetjing)

Denne forskrifta trer i kraft straks. Samtidig blir forskrift [tittel] oppheva.